

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/59/2024
Identifikačné číslo spisu:	4622010261
Dátum vydania rozhodnutia:	23.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Štift
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4622010261.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Štifta a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného J. A., pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 23. januára 2025 dovolanie obvineného podané prostredníctvom obhajkyne JUDr. Romany Chalupkovej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 22. novembra 2023, č. k. 2To/84/2023-878, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného J. A. sa odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Topoľčany rozsudkom z 29. marca 2023, č. k. 1T/56/2022-627, uznal obvineného J. A. vinným v bode 1 zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona („Tr. zák.“) s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Tr. zák. a v bode 2 z prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a), ods. 2 Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe s tým, že

1. dňa 1. februára 2022 v čase okolo 15.30 hod. v W., na ul. T.. U. XXXX/X v byte č. X na prízemí po predchádzajúcej slovnej výmene názorov nútil poškodenú - svoju matku G. A., nar. XX. Y. XXXX, aby mu dala peniaze vo výške 300 eur, inak ju zabije, následne v byte vypoľ elektrik, čoho sa poškodená zľakla a v obave o svoj život a život svojho 17-mesačného vnuka ušla s vnukom v náručí von z bytu a zavolať hliadku mestskej polície, čím týmto konaním vzbudil u poškodenej G. A. obavu o svoj život a zdravie.

2. dňa 1. februára 2022 v čase okolo 16.50 hod. v W., na ul. T.. U. XXXX/X v byte č. X, ktorý sa nachádza na prízemí, po tom, ako bol príslušníkmi Mestskej polície Topoľčany, a to R. Š., U. F. a R. J. vyzvaný k tomu, aby upustil od svojho protiprávného konania, pri ktorom sa vyhrážal zabitím svojej matke G. A. a aby zostal na mieste v byte, výzvy príslušníkom Mestskej polície Topoľčany neuposlúchol, rozbehol sa proti zasahujúcej hliadke a vyhrážal sa im zabitím, že jedného z nich určite zabije, ak niekto z nich troch vstúpi do bytu, tak ten prvý určite neprežije, že ak vniknú do bytu, tak ich pozabíja, výzvu príslušníkov mestskej polície, aby zostal stáť, neuposlúchol, pri zatýkaní a zakladaní služobných pút kládol aktívny odpor, pravou nohou sa snažil kopnúť mestského policajta R. Š., pričom

obvinený bol následne príslušníkmi Mestskej polície Topoľčany dňa 1. februára 2022 o 17.05 hod. zadržaný a následne odovzdaný príslušníkom Obvodného oddelenia Policajného zboru Topoľčany, príslušníkom Mestskej polície Topoľčany R. Š., U. F. a R. J. nebolo konaním obvineného spôsobené žiadne zranenie.

Za to bol obvinenému uložený podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, na podklade ktorého Krajský súd v Nitre (ďalej „krajský súd“) uznesením zo 6. júna 2023, č. k. 2To/39/2023-695, uvedený rozsudok Okresného súdu Topoľčany podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c), ods. 3 Trestného poriadku („Tr. por.“) zrušil vo výroku o vine v bode 1 a celý výrok o treste a podľa 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Po vrátení veci Okresný súd Nitra (ďalej „okresný súd“) rozsudkom z 28. augusta 2023, sp. zn. TO-1T/56/2022, uznal obvineného J. A. vinným v bode 1 zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe s tým, že dňa 1. februára 2022 v čase okolo 15.30 hod. v W., na ul. T.. U. XXXX/X v byte č. X na prízemí po predchádzajúcej slovnej výmene názorov nútil poškodenú - svoju matku G. A., nar. XX. Y. XXXX, aby mu dala peniaze vo výške 300 eur, inak ju zabije, následne v byte vypol elektrikú, čoho sa poškodená zľakla a v obave o svoj život a život svojho 17-mesačného vnuka ušla s vnukom v náručí von z bytu a zavolała hliadku mestskej polície, čím týmto konaním vzbudil u poškodenej G. A. obavu o svoj život a zdravie.

Za to okresný súd obvinenému uložil podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, na podklade ktorého krajský súd rozsudkom z 22. novembra 2023, č. k. 2To/84/2023-878, rozsudok okresného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil v celom rozsahu a podľa 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol tak, že obvineného J. A. uznal vinným v bode 1 zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe s tým, že dňa 1. februára 2022 v čase okolo 15.30 hod. v W.L., na ul. T.. U. XXXX/X v byte č. X na prízemí po predchádzajúcej slovnej výmene názorov nútil poškodenú - svoju matku G. A., nar. XX. Y. XXXX, aby mu dala peniaze vo výške 300 eur, inak ju zabije, následne v byte vypol elektrikú, čoho sa poškodená zľakla a v obave o svoj život a život svojho 17-mesačného vnuka ušla s vnukom v náručí von z bytu a zavolała hliadku mestskej polície, čím týmto konaním vzbudil u poškodenej G. A. obavu o svoj život a zdravie.

Za to a za prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a), ods. 2 Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák., z ktorého bol právoplatne uznaný vinným (v bode 2) rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 29. marca 2023, sp. zn. 1T/56/2022, v spojení s uznesením krajského súdu zo 6. júna 2023, sp. zn. 2To/39/2023, krajský súd obvinenému uložil podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu z 22. novembra 2023 podal dovolanie obvinený vo svoj prospech prostredníctvom obhajkyne JUDr. Romany Chalupkovej podaním z 24. mája 2024, č. l. 982 - 986 (tomuto predchádzalo písomné podanie dovolania samotným obvineným podaním z 27. novembra

2023, č. l. 897), v ktorom navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa dovolanie opiera, zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a predložil rozsudok okresného súdu a vec prikázal okresnému súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie. Dovolateľ uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por. a namietol tieto základné skutočnosti:

- obvinený sa dožadoval vykonania viacerých dôkazov, avšak súd o ich vykonaní, resp. zamietnutí ich vykonania nerozhodol a odvolací súd postupoval rovnako, nebolo realizované vykonanie opätovného výsluchu poškodenej k odstráneniu rozporov jej ostatných výpovedí s výpoveďou pred vznesením obvinenia z 2. februára 2022, taktiež nebol vykonaný obhajobou požadované opätovné prehratie zvukovo-obrazového záznamu z výpovede poškodenej z 2. februára 2022 a jej vypočutie k uvedenému s prípadným odstránením rozporov, ak existujú, nedošlo k požadovanému vypočutiu poškodenej k prepisu zápisnice z hlavného pojednávania z 28. augusta 2023 ohľadom toho, čo vypovedala k prehratému zvukovo-obrazovému záznamu a tomu, či sa jej výpoveď zhoduje so zápisničným znením jej výpovede, nedošlo k vyžiadaniu zostatku na číse účtu obvineného na preukázanie jeho tvrdení, že na účte mal dostatok finančných prostriedkov a preto od poškodenej peniaze nepožadoval a už vôbec nie pod hrozbou vyhrážok zabitím, ublížením a pod., nevykonaním týchto dôkazov na obranu obvineného napriek tomu, že boli navrhnuté, jednoznačne došlo k porušeniu § 2 ods. 10 Tr. por. a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a teda zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu obvineného,

- súdy nemôžu resignovať na posúdenie vierohodnosti výpovede svedka, pokiaľ má ťažiskový význam pre preukázanie viny, neboli zohraté absolútne do úvahy dôkazy, ktoré boli v prospech obvineného, hlavne výpoveď poškodenej na súde, ktorá akékoľvek spáchanie trestného činu poprela a vydieranie nepotvrdila, súd tiež nebral do úvahy, že obvinený pred väzbou riadne pracoval a staral sa o syna, zásada in dubio pro reo vyžaduje, aby súd nevychádzal z predom pojatého presvedčenia, že obvinený spáchal trestný čin kladený mu za vinu, predpojatosť súdu môže byť vyvodzovaná nielen z vyslovených vyjadrení na adresu obvineného, ale aj zo spôsobu, akým je rozhodnutie odôvodnené (Lavensts proti Litve č. 58442/2000, Melich a Beck proti Českej republike č. 35450/2004), krajský súd sa obmedzil len na stručné stotožnenie sa s dôvodmi uvedenými v prvostupňovom rozhodnutí a neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by potvrdili alebo vyvrátili relevantné tvrdenia uvedené v odvolaní, čím bol obvinený fakticky obratý o skutočné preskúmanie odvolacích dôvodov, keďže boli ignorované a také rozhodnutie je nezlučiteľné s požiadavkami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 149/2009), v nadväznosti na uvedené je potom rozhodnutie súdu prvého stupňa a následne aj odvolacieho súdu založené na nesprávnom posúdení zisteného skutku, keďže neboli vykonané tieto dôkazy, k porušeniu práva na obhajobu došlo aj z dôvodu, že súd v rozpore so zásadou in dubio pro reo napriek nedostatočne zistenému skutkovému stavu a vyslovene slabšej dôkaznej situácii uznal obvineného za vinného, keď mal postupovať v prospech obvineného v zmysle § 285 Tr. por. a spod obžaloby ho oslobodiť, z daného postupu oboch súdov je zrejmé, že ich rozhodnutia sú založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom, uvedené odôvodňuje podanie dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., súd nesprávne vyhodnotil celú dôkaznú situáciu, dospel k nesprávnemu právnomu záveru o vine bez vykonania zásadných dôkazov a verifikácie dôkazov o finančných prostriedkoch na účte obvineného, skutok je nesprávne právne kvalifikovaný, obvinený nijako matku nevydieral, čo táto potvrdila a uložený trest je privysoký, založený na zlej právnej kvalifikácii.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila Okresná prokuratúra Topoľčany podaním z 8. júla 2024 (č. l. 988), v ktorom navrhla dovolanie odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por. s tým, že v danom prípade dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nie je daný, nakoľko použitie tohto ustanovenia prichádza do úvahy najmä v prípadoch porušenia ustanovení o povinnej obhajobe (§ 37 Tr. por.), k čomu nedošlo, obvinený mal v prípravnom konaní a aj v konaní pred súdom obhajcu. Ďalej uviedla, že na základe posúdenia obsahu dovolania zastáva názor, že bolo podané z dôvodu nesprávneho hodnotenia dôkazov súdmi, čo však nie je dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Tr. por., nakoľko dovolací súd nemôže skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) na

rozhodnutie o dovolaní 16. septembra 2024 a vec napadla na rozhodnutie do senátu 5T, ktorý podľa Rozvrhu práce Najvyššieho súdu SR na rok 2024 v tom čase účinnom rozhoduje v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Štíft a JUDr. Marián Mačura.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Po predložení veci Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom ustanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por., pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie preto možno podať iba proti niektorým druhom súdnych rozhodnutí vydaných v trestnom konaní (sú výslovne uvedené v § 368 ods. 2 Tr. por., pričom minister spravodlivosti môže podať dovolanie aj proti rozhodnutiam uvedeným v § 371 ods. 2 Tr. por.), a to iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por. a dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými vecnými dôvodmi dovolania (dovolateľom vytýkanými chybami) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolateľom neuvedených pochybení (§ 374 Tr. por., § 385 Tr. por.). Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúma v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Tr. por.) a povinnosť obsahovo namietat skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Tr. por.). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pričom v skutočnosti obsahuje argumenty a tvrdenia stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu alebo iného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

K teoretickým východiskám uplatnených dovolacích dôvodov dovolací súd uvádza, že v prípade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je zo samotnej formulácie zákonného

ustanovenia zrejme, že tento dovolací dôvod nie je splnený pri akomkoľvek porušení práva na obhajobu, ale zákon vyžaduje, aby bolo také právo porušené zásadným spôsobom. Takým zásadným porušením tohto práva je predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, resp. porušenie iných procesných ustanovení obdobného charakteru a závažnosti týkajúcich sa tohto práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá tento dovolací dôvod.

V prípade uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, porušenie zákona pri vykonaní dôkazov svojou povahou a závažnosťou musí zodpovedať porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vzhľadom na charakter dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z toho treba opodstatnene odvodiť, že nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (R 24/2020-I.).

V prípade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je nutné zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom však podľa vyššie citovanej zákonnej dikcie tohto ustanovenia dovolací súd správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať a meniť. V prípade tohto dovolacieho dôvodu dovolanie neslúži na revíziu skutkových zistení vykonaných súdom prvého stupňa a odvolacím súdom (to je možné len na základe dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Tr. por.), t. j. v dovolaní nie je prípustné právne účinne namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne a ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu. Zistený skutkový stav môže dovolací súd posudzovať len z pohľadu nesprávneho právneho posúdenia skutku v skutkovej vete meritórneho rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa alebo nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia (resp. právneho predpisu, ak má priamy vzťah k právnomu posúdeniu skutku), ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré je obsahom skutkovej vety meritórneho rozhodnutia a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť. Teda vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete meritórneho rozhodnutia môže v dovolaní obvinený (rovnako tak generálny prokurátor) uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie však námietky skutkové (primerane R 57/2007-II., S 3/2011, R 47/2014-II., R 14/2015-III.).

V tomto ohľade teda treba v zásade uviesť, že pokiaľ dovolateľ namieta hodnotenie dôkazov, poukazuje na rozpory vo výpovediach poškodenej, nedostatok usvedčujúcich dôkazov na preukázanie viny obvineného bez dôvodných pochybností či namieta skutkové závery, ku ktorým mali súdy dospieť z vykonaného dokazovania, tak tieto námietky smerujú proti správnosti zisteného skutku, ktorý je výsledkom hodnotenia vykonaného dokazovania, teda že skutok tak, ako bol zistený súdmi v pôvodnom konaní, bol zistený nesprávne a neúplne, čo je však vylúčené z preskúmavania dovolacím súdom. Dovolací súd sa týmito námietkami preto meritórne nemohol zaoberať, keďže to vylučuje priamo Trestný poriadok. V tomto ohľade dovolací súd poukazuje na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. a pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len ministrom spravodlivosti v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. (R 14/2015).

Obdobne pokiaľ dovolateľ namieta, že z vykonaného dokazovania nebolo jednoznačne preukázané, že dovolateľ spáchal skutok a dôkazné pochybnosti mali súdy vyložiť v prospech dovolateľa použitím zásady *in dubio pro reo*, tak dovolací súd uvádza, že použitie tejto zásady, ktorá vyplýva z ustanovenia §

2 ods. 4 Tr. por., prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie (R 37/1971), a teda táto zásada sa týka iba skutkových zistení, čo však nemôže byť predmetom skúmania dovolacieho súdu pri dovolaní podanom obvineným.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že súd nevykonával ním navrhované dôkazy a o zamietnutí ich vykonania nerozhodol, dovolací súd poukazuje, že podľa ustálenej súdnej praxe za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. a ak by záver súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť tohto dôvodu dovolania, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011). V tomto ohľade dovolací súd poukazuje, že okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia na stranách 3 až 5 z pohľadu posudzovania viny/neviny obvineného vykonané dôkazy síce stručne, ale určitým spôsobom vyhodnotil a uviedol skutočnosti, na základe ktorých uveril prvotnej výpovedi poškodenej a výpovediam ostatných svedkov, resp. krajský súd v napadnutom rozsudku na stranách 10 až 16 podrobným a preskúmateľným spôsobom reagoval na podstatné odvolacie námietky obvineného a pokiaľ na určitú podstatnú skutočnosť nedal odpoveď okresný súd vo svojom rozhodnutí, urobil tak krajský súd v napadnutom rozsudku, ktorý sa na stranách 11 - 12 vyjadril aj k jednotlivým návrhom obvineného na vykonanie dokazovania, pričom rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu tvoria z pohľadu predmetu konania jeden celok. V tejto súvislosti pokiaľ obvinený v dovolaní namietal nerozhodnutie súdov o jeho návrhoch na vykonanie dokazovania, tak uvedené zo spisu nevyplyva a treba prisvedčiť záverom krajského súdu ako odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku, že na hlavnom pojednávaní po vykonaní dokazovania (ktoré bolo považované zo strany súdu za relevantné) samosudkyňa okresného súdu zisťovala u procesných strán, či majú nejaké návrhy na doplnenie dokazovania, pričom žiadny návrh nebol zo strany obvineného a jeho obhajcu uplatnený (č. l. 809) a pokiaľ by mala obhajoba nejaký návrh, bolo ho potrebné vtedy uplatniť, inak platí, že aj skôr podaný návrh na vykonanie dôkazu sa tým stáva bezpredmetným (k tomu R 116/2014). Krajský súd sa v napadnutom rozsudku (strany 11 - 12) vyjadril nad rámec uvedeného k predtým podanému písomnému návrhu obhajoby na doplnenie dokazovania z 18. júla 2023, keď zo zápisnice o verejnom zasadnutí odvolacieho súdu z 22. novembra 2023 vyplýva, že obhajca obvineného uviedol, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania pred krajským súdom, avšak zotrváva na návrhoch na doplnenie dokazovania ako boli konštatované v odvolaní s tým, že chce, aby ich vykonal okresný súd po zrušení veci, t. j. po vrátení veci okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, k čomu však nedošlo, keďže krajský súd po zrušení rozsudku okresného súdu vo veci rozhodol sám rozsudkom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. Krajský súd v napadnutom rozsudku podrobne na str. 9 - 10 rozviedol, prečo vzal za relevantnú prvotnú výpoveď poškodenej po vznesení obvinenia a nie následne vykonané výpovede poškodenej obsahovo rozporné s pôvodnou jej výpoveďou, ktoré vyvíňovali obvineného, a o ktoré ďalšie dôkazy bolo opreté uznanie viny obvineného, pričom uviedol aj na ktoré dôkazy neprihliadal a z akého dôvodu. Rovnako sa vyjadril k nesprávnej protokolácii na hlavnom pojednávaní 28. augusta 2023 ohľadom vyjadrenia poškodenej k prehratému obrazovo-zvukovému záznamu z jej výpovede z prípravného konania, pričom zo spisu je zrejmé, že ešte pred rozhodnutím o odvolaní obvineného krajský súd uznesením z 10. októbra 2023. č. k. 2Tos/68/2023-849, rozhodol o oprave dotknutej časti zápisnice o hlavnom pojednávaní z 28. augusta 2023 na základe prehratia zvukového záznamu z hlavného pojednávania, takže krajský súd v čase rozhodovania o odvolaní mal dotknuté vyjadrenie poškodenej v znení, v ktorom sa táto vyjadrila na hlavnom pojednávaní.

Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že krajský súd sa ako odvolací súd riadne zaoberal podstatnými odvolacími námietkami obvineného a tomuto poskytoval relevantnú odpoveď na všetky ním uplatnené zásadné skutkové a právne otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že z postupu oboch súdov je zrejmé, že ich rozhodnutia sú založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom, tak išlo iba o všeobecne formulovanú výhradu, ktorá nemohla v takejto forme bez konkretizácie pochybenia a dôkazného prostriedku viesť k prieskumu rozhodnutia dovolacím súdom ako takého, lebo by to bolo v rozpore s tým, že dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. dovolateľom neuvedených pochybení.

Pokiaľ dovolateľ vo všeobecnosti namietal nesprávne právne posúdenie skutku s tým, že poškodenú nevydieral, tak dovolací súd uvádza, že ako je skutok vymedzený v skutkovej vete rozsudku okresného súdu, ktorý je pre dovolací súd určujúci, tak z jeho formulácie vyplýva naplnenie všetkých zákonných znakov zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Tr. zák., keďže nútil (úmyselné konanie) svoju matku pod hrozbou násilia (vyhrážka zabitím), aby mu dala peniaze 300 eur, pričom skutok spáchal na chránenej osobe - touto sa podľa § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Tr. zák. rozumie blízka osoba a osoba vyššieho veku (blízkou osobou je podľa § 129 ods. 4 Tr. zák. príbuzný v priamom pokolení, teda aj matka; osobou vyššieho veku je podľa § 127 ods. 3 Tr. zák. osoba staršia ako 60 rokov - poškodená mala v čase skutku 67 rokov). Pokiaľ dovolateľ namietal neprimeranosť uloženého trestu, tak dovolací súd uvádza, že posudzovanie primeranosti či neprimeranosti trestu nespadá pod žiadny dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Tr. por., pričom uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov bol uložený v zákonom ustanovenej trestnej sadzbe podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., ktorá je štyri roky až desať rokov, ako trestného činu najprísnejšie trestného z posudzovaných trestných činov.

Záverom dovolací súd uvádza, že pokiaľ sa k niektorej z uplatnených dovolacích námietok výslovne nevyjadril, považoval ju za nepodstatnú vzhľadom na vyššie ním uvedené skutočnosti a argumenty, na základe ktorých by nemohla taká námietka spôsobiť iné rozhodnutie dovolacieho súdu o podanom dovolaní.

Na základe uvedených skutočností dovolací súd zistil, že podaným dovolaním nebol splnený žiadny dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a preto na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.